VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kestävä kehitys ja ilmiöpohjainen budjetointi

Johanna von Knorring, budjettineuvos
22.9.2021
Tulevaisuusvaliokunta ja Tarkastusvaliokunta

Taustalla YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma, Agenda 2030.

Kuvio 4. Kestävän kehityksen toimintaohjelman (Agenda2030) tavoitteet (Sustainable Development Goals, SDG)

Ilmiöpohjainen budjetointi hallitusohjelmassa

1. Ilmiöpohjaista budjetointia ja erityisesti kestävän kehityksen budjetointia kehitetään valtiovarainministeriön julkaiseman työryhmäraportin esitysten pohjalta.
2. Hallitus sitoutuu sukupuolten välisen tasa-arvon edistämiseen muun muassa talousarvioprosessissa ja kaikissa keskeisissä uudistuksissa.
3. Hallitus sitoutuu arvioimaan päätösten lapsivaikutuksia, edistämään lapsibudjetointia, lasten hyvinvoinnin tietopohjan vahvistamista sekä lasten ja nuorten osallisuutta.

Kestävän kehityksen budjetointi

- Kestävän kehityksen budjetointi aloitettiin vuoden 2018 talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä.
- Pääluokkaperusteluihin sisältyy erillinen teksti kestävästä kehityksestä kullakin hallinnonalalla.
- Talousarvioesityksen yleisperusteluihin sisältyy kestävän kehityksen luku, joka keskittyy erityisesti hallituksen hiilineutraaliustavoitteeseen.
- Luvussa tarkastellaan sekä määrärahoja että veroja, jotka edistävät hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamista.
- Vuoden 2022 talousarvioesitykseen on jatkokehitetty osuutta koskien verojärjestelmän ympäristöperusteisuutta, joka jatkossa korvaisi ympäristölle haitallisten tukien osuuden.
- Lisäksi talousarvion laadintamääräykseen on sen uudistuksen yhteydessä sisällytetty kestävän kehityksen budjetointi.

Sukupuolitietoisen budjetoinnin kehittäminen oli painopisteenä vuonna 2020

- Talousarvion laadintamääräystä tarkennettiin.
- Maaliskuussa 2020 ja huhtikuussa 2021 järjestettiin koulutustilaisuus ministeriöiden talouspäälliköille ja toiminnallisten tasa-arvoryhmien puheenjohtajille sekä koordinaattoreille.
- Kiinnitettiin erityishuomiota pääluokkaperusteluissa sijaitsevien tekstien parantamiseen.
- Myöhemmin hallituskaudella teetetään tutkimushanke hallituksen talouspolitiikan sukupuolivaikutuksista.
- Yhteistyössä STM:n tasa-arvoyksikön kanssa.

Lapsibudjetointia pilotoidaan v. 2022 TAE:ssa

- TAE 2022 yleisperusteluihin kootaan ensimmäistä kertaa lapsibudjetointia koskeva yhteenvetotarkastelu
  - Tarkastelu vakiinnutetaan osaksi valtion talousarvioesitystä vuodesta 2023 lähtien
- Tarkastelu perustuu valtioneuvoston kanslian asettaman työryhmän työhön*
- Lähtökohtana ns. budjetista-budjettiin -kuvaus eli kuvataan TA 2020, TA 2021 ja TAE 2022 –tiedot
- Tarkastelu kohdistuu välittömästi alle 18-v. lapsiin sekä selkeästi perheisiin kohdistuviin valtion talousarvion menoihin
  - Osiossa myös verotusta koskeva tarkastelu
  - Lisäksi kuvataan lapsi-ikäryhmään kohdistuvat syrjäytymisenehkäisyn erillismäärärahat

*) Työryhmän raportti on löytyy suomen- ja ruotsinkielisenä:
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163352
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163353

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!